

دوره‌های ابتدایی و متوسطه، آموزش ریاضی در دانشگاه فرهنگیان و دیدگاه‌هایی همانند آنچه توسط دکتر قانع‌راد در مورد نقش و کارکردهای اجتماعی علم ریاضی مطرح نمود می‌تواند موضوع بحث‌ها و مقالات متعددی باشد.

در کنار این نقاط قوت، برخی نقاط ضعف هم به چشم می‌خورد که امید است در صورت تداوم این سمینار (البته به شرط آن‌که برگزارکنندگان مانع کاهش سطح علمی همایش بشوند) با برطرف شدن این اشکالات سمینارهای بعدی با قوت بیشتری برگزار شود. یکی از این نکات، برگزاری هم‌زمان دو میزگرد در یک زمان بود. با توجه به موضوعات جالب مورد بحث در میزگردها، احتمالاً افراد دیگری بودند که مانند نگارنده مایل بودند در میزگردهای بیشتری شرکت کنند اما به دلیل برگزار شدن آن‌ها به صورت موازی، تنها موفق به شرکت در نیمی از میزگردها شدند. موضوع دیگر ضعف اطلاع‌رسانی در مورد سمینار و اهداف آن است. با آن‌که برگزاری این همایش از حدود یک سال پیش برنامه‌ریزی شده بود، اطلاع‌رسانی در مورد سمینار به گونه‌ای نبود که اهمیت و محتوای آن را به خوبی منعکس کند و توجه مخاطبین بیشتری را در بین علاقه‌مندان به مجموعه علوم ریاضی به خود جلب کند. چنان‌چه برگزاری سمینار با اقدامات تبلیغی بیشتری همراه باشد، می‌تواند در انعکاس نتایج آن هم مؤثر باشد. هم‌چنین با وجود فراهم آوردن امکان حضور مسئول عالی رتبه‌ای مانند دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش، امکان بهره‌برداری مفید از این حضور به‌ویژه از حیث انجام پرسش و پاسخ با ایشان پیرامون مشکلات موجود در آموزش ریاضی در دوره‌های آموزشی متوسطه و پیش از آن، فراهم نشد. علاوه بر این‌ها، در تعریف رسمی از مجموعه «علوم ریاضی»، رشته علوم کامپیوتر هم یکی از اعضای این مجموعه تعریف شده و علیرغم داشتن دروس مشترک فراوان با رشته‌های ریاضی و آمار، جای متخصصان این رشته در نشست خالی بود.

اما در مجموع از این‌که با روش متفاوتی به بخش مهمی از موضوعات مبتلا به جامعه ریاضی می‌پرداخت سمینار ارزشمندی بود و باید به برنامه‌ریزان و برگزارکنندگان آن خسته نباشید گفت. در پایان امید است دست‌انداران با انتشار به موقع گزارش همایش و پرهیز از تأخیر، امکان استفاده مناسب از نتایج آن را فراهم سازند.

* دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان

★ ★ ★

دومین همایش علوم محاسباتی ایران در شهریورماه ۱۳۹۵ در دانشگاه دامغان برگزار می‌شود. برای آگاهی بیشترنشانی زیر را ببینید:

<http://snccs.du.ac.ir/index.php/snccs/Computational>

نظری به «سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها»

احمد صفاپور*

سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها در روزهای ۲۹ و ۳۰ مهرماه ۱۳۹۴ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار گردید. این سمینار از جهات مختلفی با سمینارهای معمول و مرسوم متفاوت بود. حضور صاحب‌نظران و شخصیت‌های برجسته علمی و اجرایی خارج از جامعه ریاضی کشور مانند دکتر رضا داوری اردکانی رئیس فرهنگستان علوم کشور، دکتر رضا منصوری عضو سرشناس جامعه فیزیک کشور و رئیس چند دوره انجمن فیزیک ایران، دکتر محمدامین قانع‌راد عضو مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران و دکتر مهدی نویدادهم دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش همراه با حضور پیشکسوتان و جمعی از شخصیت‌های برجسته جامعه ریاضی و آمار کشور باعث شده بود این سمینار شکلی متفاوت از نشست‌های تخصصی انجمن ریاضی ایران (و یا حتی نشست‌های عمومی آن نظیر مجامع عمومی) به خود بگیرد. برگزاری بخش عمده سمینار به صورت میزگردهایی همراه با پرسش و پاسخ‌های حاضرین و نه فقط صرفاً سخنرانی‌های تخصصی از دیگر ویژگی‌های این همایش بود. این نحوه برگزاری باعث شده بود از یک طرف شاهد اتاق‌های سخنرانی با تعداد انگشت‌شماری شنونده (گاه کمتر از تعداد انگشتان یک دست) نباشیم و از طرف دیگر بحث‌ها حول چند موضوع اصلی و مهم متمرکز شود که اکثر قریب به اتفاق شرکت‌کنندگان در آن‌ها مشارکت داشته باشند.

سخنان دکتر داوری اردکانی و دکتر منصوری در مورد نقش و جایگاه ریاضیات در بین سایر علوم و در اجتماع مصداق بیت معروف زیر بود:

خوش‌تر آن باشد که سر دلبران گفته آید در حدیث دیگران

از آن سو، سخنان دکتر قانع‌راد در نقد نگاه صرفاً ریاضی به جامعه و تلاش برای ایجاد نظم ریاضی در اجتماع و تبعات ناشی از آن باعث واکنش برخی از بزرگان ریاضی حاضر در جلسه شد. به نظر نگارنده حضور افرادی نظیر دکتر قانع‌راد که از زاویه‌ای متفاوت به بررسی نقش و تأثیر تفکر ریاضی در جامعه می‌پردازند در چنین نشست‌هایی نکته مثبتی است که می‌تواند به انتقال دیدگاه‌های انتقادی سایر بخش‌های اجتماع (به‌ویژه مجامع علمی غیر ریاضی) به اعضای جامعه ریاضی کمک کند. در صورت درست بودن این نقدها، جامعه ریاضی می‌تواند در نوع نگاه خود به جامعه و نظم حاکم بر آن تجدیدنظر کند. در صورت نادرست بودن آن‌ها هم، می‌تواند با ارائه پاسخ‌های مناسب و مستدل، به برطرف شدن سوءتفاهم‌ها و حذف انتقادهای کمک نماید. هر یک از موضوعات اصلی مطرح شده در این همایش از قبیل دوره‌های آموزشی ریاضی در مقاطع مختلف دانشگاهی، آموزش ریاضی در